Dosarul nr. 21r-124/25
PIGD nr. 23046211-02-21r-27012025
Judecător: Roman Mazureț
Judecătoria Chișinău sediul Ciocana

D E C I Z I E

20 februarie 2025 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Juganari Marcel
Judecători: Pîslariuc Vitalie și Mămăligă Natalia

examinând în şedinţă de judecată, *în lipsa părţilor*, recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr. 4 Cricova, Carpovici Andrei, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 aprilie 2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Botnari Iurie Tudor împotriva administrației Penitenciarului nr. 13, mun.Chișinău, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Procedura de înștiințare a părților a fost respectată.

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, –

C O N S T A T Ă:

La 28 martie 2023, avocatul Babără Marian a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, judecătorului de instrucție plângere în interesele condamnatului Botnari Iurie Tudor, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, cu reducerea pedepsei conform prevederilor art.385 alin.(5) și art.473^4 alin.(5) din Codul de procedură penală.

În motivarea plângerii a invocat că, în perioada aflării condamnatului Botnari Iurie Tudor în stare de arest și în calitate de deținut în Penitenciarul nr. 13 mun.Chișinău, s-a aflat în condiții inumane și degradante, iar în cele din urmă a solicitat reducerea termenului pedepsei pentru perioada deținerii în Penitenciarul

nr.13, mun. Chișinău, cu aplicarea prevederilor art.385 alin.(5) și art.473[4] alin.(5) din Codul de procedură penală.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 25 mai 2023 a fost admisă plângerea condamnatului Botnari Iurie împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, prin decizia din 28 decembrie 2023, a casat încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 25 mai 2023, cauza fiind remisă la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 aprilie 2024 a fost admisă integral plângerea condamnatului Botnari Iurie Tudor, împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr. 13 mun.Chișinău, care conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. S-a constatat faptul că, condamnatul Botnari Iurie Tudor, a fost deținut în Penitenciarul nr.13, pe o perioadă de 65 zile în calitate de prevenit, și respectiv pe o perioadă de 20 de zile în calitate de condamnat în același penitenciar, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. S-a redus termenul pedepsei definitive stabilite lui Botnari Iurie Tudor, cu 65 zile, pentru perioada detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO în calitate de prevenit (după formula: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv), și respectiv cu alte 4 zile, pentru perioada detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO în calitate de condamnat (după formula 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție), iar în total termenul pedepsei definitive stabilite lui Botnari Iurie Tudor, s-a redus cu 69 zile.

La 22 aprilie 2024, directorul adjunct al Penitenciarului nr. 4 Cricova, Carpovici Andrei, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 aprilie 2024, solicitând casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatului Botnari Iurie Tudor împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţie, cu reducerea pedepsei, să fie respinsă ca fiind parţial tardivă.

În argumentarea recursului a invocat că, cererea privind constatarea condițiilor de detenție contrar prevederilor art. 3 din Convenţie a fost înregistrată în cancelaria Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana, la 28 martie 2022, astfel, condamnatul Botnari lurie nu se mai deţinea în condiţiile reclamate din

Penitenciarul nr. 13, mun.Chişinău, începând cu 22 august 2016, fiind eliberat din custodia acestui penitenciar. Consideră că termenul de aflare în pretinsele condiţii inumane şi degradante a fost întrerupt odată cu eliberarea acestuia din cadrul Penitenciarului nr.13, mun.Chişinău. Respectiv, de la momentul înlăturării condiţiilor precare de detenţie şi până la adresarea plângerii în instanţa de judecată conform art. 473^2 Cod de procedură penală, au trecut mai mult de 5 ani. Prin urmare, plângerea condamnatului Botnari lurie privind reducerea termenului de pedeapsă pentru perioada ce s-a deţinut în Penitenciarul nr. 13 mun. Chişinău, urmează a fi respinsă pe motivul omiterii termenului de prescripţie prevăzut la art.473^2 alin. (5) Cod de procedură penală, deoarece pretinsa detenţie în condiţii inumane a avut loc într-o perioadă mai mare decât 4 luni, de la momentul eliberării acestuia, termen de prescripţie prevăzut de legiuitor în acest sens.

Examinând încheierea atacată, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curţii de Apel Centru consideră necesar de a respinge recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr. 4 Cricova, Carpovici Andrei, împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 16 aprilie 2024, ca fiind nefondat, reieşind din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de procedură penală, alin. (1) pot fi atacate cu recurs: pct. 4) alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art.449 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Conform art. 469 alin. (1), pct. 17^1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: 17^1) constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

În corespundere cu art. 471 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4) – 7), 11), 12), 14) - 16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului.

Potrivit art. 470 alin.(1) Cod de procedură penală, chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1)-4), 6)–16),17[1]) și 18) se soluţionează de către instanţa de judecată din raza de activitate a organului sau a instituţiei care execută pedeapsa.

Norma consacrată la art.471 alin.(2) Cod de procedură penală, stabilește că temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art. 469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) și 18) poate servi și cererea condamnatului.

Din materialele cauzei penale s-a constată că, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 28 decembrie 2017, menținută fără modificări prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 4 octombrie 2022, Botnari Iurie Tudor a fost condamnat în baza art. 164 alin. (2) Cod Penal al RM, fiindu-i stabilită o pedeapsă în formă de închisoare, pe un termen de 7 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei închisorii se calculează din data de 06 ianuarie 2023, iar sfârșitul termenului de executare a pedepsei este data de 29 iulie 2029, cu includerea perioadei din 14 iunie 2016 până la 21 noiembrie 2016.

Conform raportului nr. 2/2123 din 12 mai 2023, Botnari Iurie Tudor s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău în perioada 18 iunie 2016 – 22 august 2016, și respectiv în perioada 06 ianuarie 2023 – 26 ianuarie 2023, după care, începând cu data de 26.01.2023, acesta se deține în Penitenciarul nr. 4 Cricova, unde execută pedeapsa privativă de libertate.

Respectiv, Colegiul Penal se stabilește că, plângerea condamnatului Botnari Iurie Tudor, a fost depusă în termen, iar în asemenea împrejurări, cu trimitere la faptul că art. 473^2 – art. 473^4 Cod de procedură penală, au fost introduse prin Legea nr. 272 din 29.11.2018, în vigoare din 01.01.2019, se constată că prevederile art.473^2 alin. (5) Cod de procedură penală, au fost respectate pe deplin, astfel, se apreciază depunerea plângerii, ca fiind în termenul prevăzut de lege, prin urmare, alegațiile recurentului cu privire la caracterul tardiv al plângerii sunt nejustificate, or, plângerea la caz a fost depusă la data de 28 martie 2023, cu respectarea exigențelor legale la capitolul termenului depunerii plângerii.

Or, cu adevărat, conform prevederilor art. 473^2 alin. (5) Cod de procedură penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție, însă, la caz de la data intrării în vigoare a normei sus-vizate și pînă la data reținerii, condamnatul nu s-a deținut în instituții penitenciare, astfel că, plângerea este depusă în interiorul termenului stabilit de lege.

În continuare, examinând raportul prezentat de reprezentantul instituției penitenciare, Colegiul Penal susține poziția instanței de fond și anume că faptele invocate de condamnatul Botnari Iurie Tudor s-au confirmat, acestea purtând în opinia instanței de recurs un caracter evident probat.

Astfel, administrația instituției penitenciare nu a probat faptul că i-a asigurat deținutului Botnari Iurie Tudor condiții decente de trai în perioada aflării lui în custodia statului, care ar corespunde prevederilor legale şi nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or, argumentele enunțate în raportul nominalizat, despre asigurarea minimului necesar, poartă un caracter evident declarativ, care nu corespund standardelor internaționale ce ar exclude un tratament inuman şi/sau degradant al deținutului. CtEDO a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Aceasta interzice, în termeni absoluți, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe şi de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c.Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).

La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătății victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c.Moldovei, 19 iunie 2007, § 63). CtEDO a constatat că anumite condiții de trai ale deținuților constituie tratamente inumane și/sau degradante, și anume: suprapopularea din penitenciare – consideră că fiecare deținut trebuie să aibă un spațiu de cel puțin 4 m^2 (cauza Ostrovar v. Republica Moldova, hotărârea din 13.09.2005, § 80); celulele nedotate (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 46), cu acces limitat sau lipsa accesului la lumina zilei (cauza Alver v. Republica Moldova, hotărârea din 08.11.2005, § 53), puțin sau deloc încălzite, fără sistem de ventilare, insalubre; lipsa posibilităților de recreare; lipsa hranei (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 43-44); lipsa unei asistențe medicale corespunzătoare (cauza Holomiov v. Republica Moldova, hotărârea din 07.11.2006).

Totodată, statul trebuie să asigure că persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției şi că având în vedere exigențele detenției, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat

asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c.Poloniei, 26.10.2000, § 94).

Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum și durata detenției (Ostrovar c.Moldovei, 13.09.2005, § 80). Curtea a considerat un tratament ca fiind „degradant", atunci când s-a cauzat victimelor sentimente de frică, îngrijorare și inferioritate capabile să le umilească și să le înjosească (Kudla v. Poland [GC], nr.30210/96, § 92, ECHR 2000-XI). Pentru a determina dacă o anumită formă de tratament este „degradantă" în sensul articolului 3, Curtea va lua în calcul dacă scopul acestui tratament a fost de a umili și înjosi persoana și dacă, în ceea ce privește consecințele, acest tratament a afectat negativ personalitatea ei, într-un mod incompatibil cu articolul 3. Chiar și absența unui asemenea scop nu poate exclude categoric o constatare a violării articolului 3 (Raninen v. Finland, hotărâre din 16 decembrie 1997, Reports of Judgments and Decisions, 1997-VIII, pp. 2821-22, § 55, şi Peers v. Greece, nr. 28524/95, § 74, ECHR 2001-III).

Considerent din cele enumerate, instanța de recurs reține că condamnatul Botnari Iurie Tudor, în plângerea înaintată, a solicitat aplicarea în privința sa a prevederilor art. 473^2 - 473^4 Cod de procedură penală, cu reducerea termenului general din pedeapsa stabilită în baza circumstanțelor ce cad sub incidența prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în partea ce ține de condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău. S-a invocat că, celulele erau supraaglomerate, fiecărui deținut îi revenea spațiu mai mic de 4 m^2, mâncarea era slabă, iar condițiile de trai în celule la fel erau precare.

Conform raportului, prezentat de administrația instituției penitenciare în privința condamnatului Botnari Iurie Tudor, se stabilește cert că, acesta s-a deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în diferite celule, iar spațiul estimativ care revenea unui singur deținut era cu mult mai mic de 4 m.p.

Așadar, instanța de recurs este loială cu concluzia la care a ajuns instanța de fond și anume, că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

Subsecvent, Colegiul reține că, alegațiile reprezentatului penitenciarului, cu privire la aspecte menționate de condamnat, sunt nefondate. Astfel la raport, nu a fost anexată nici o fotografie, a celulelor în care s-a deținut condamnatul. Instanța conchide că condițiile de detenție în celulele în care a ispășit pedeapsa condamnatul Botnari Iurie Tudor a atins pragul tratamentului degradant, în

contextul în care, din raportul administrației penitenciare reiese că, condamnatului nu i-a revenit cele 4 m.p. din spațiu prevăzut per condamnat.

Totodată, în speță, Colegiul Penal reiterează că, nu a fost probată respectarea condițiilor referitor la asigurarea temperaturii în perioada rece a anului în celulele, iluminarea atît natural prin intermediul geamurilor cît și artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri, aerisirea prin celule prin intermediul geamurilor din celule și ferestre, starea sanitaro-igienice, or, prin prisma prevederilor art. 473^3 alin. (2) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Adițional, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 30 al Raportului din 13 decembrie 2018 către Guvernul Republicii Moldova, întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05-11 iunie 2018, în câteva dintre penitenciarele din țară, a subliniat că, în continuare persistă faptul că în multe celule condițiile materiale şi igienice sunt deplorabile, acestea fiind ventilate insuficient şi totodată fiind suprapopulate. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat, în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. Totodată, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților din Republica Moldova ca să-şi mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv.

În aceeași ordine de idei, în ultimul raport al Consiliului pentru Prevenirea Torturii (pentru anul 2017), care este un mecanism național pentru prevenirea torturii din Republica Moldova s-a constatat că, majoritatea izolatoarelor disciplinare vizitate, sunt într-o stare deplorabilă și ar putea fi calificate ca condiții inumane și degradante. Întru susținerea acestui raționament, CEDO a explicat că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului.

Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (cauza A. și alții c. Regatului Unit, 12.02.2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).

La acest capitol, instanța de judecată just a reiterat că la examinarea unor asemenea plângeri, sarcina probațiunii îi revine autorității în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, însă chiar și așa „Alegațiile despre rele tratamente contrare art. 3 trebuie să fie bazate pe probe corespunzătoare”. Deși Curtea recunoaște că

proba de rele tratamente nu este ușor de a fi obținută, totuși alegațiile trebuie să fie justificate „dincolo de orice dubiu rezonabil” (Cauza Alver c. Estoniei, 08 noiembrie 2005, § 49; Labita c. Italiei, 06 aprilie 2000, § 121). Pentru a aprecia aceste probe, Curtea aplică, de obicei, standardul probațiunii „dincolo de orice dubiu rezonabil” (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, §161; cauza Boicenco c. Moldovei, 11 iulie 2006, §104; cauza Breabin c. Moldovei, 07 aprilie 2009, §49; cauza Gurgurov c. Moldovei, 16 iunie 2009, § 56). O astfel de probă derivă din coexistența unor concluzii suficient de întemeiate, clare și concordante sau din prezumții de fapt similare care nu pot fi puse la îndoială (cauza Gorobeț c. Moldovei; 11 octombrie 2011, § 50).

În conformitate cu prevederile art. 473^2 alin. (3) Cod de procedură penală, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Conform art. 473^4 alin. (3)-(5) Cod de procedură penală, în urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulative. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de pînă la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

În conformitate cu prevederile art. 473^4 alin. (6) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), preveniţii sunt despăgubiţi în conformitate cu art. 385 alin. (5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă.

În corespundere cu art. 385 alin. (5) şi (6) Cod de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest

preventiv. În cazul în care condamnatul s-a aflat în arest preventiv, în condiţiile specificate la alin.(5), nu mai puţin de 3 luni până la numirea cauzei spre judecare, la stabilirea, în calitate de pedeapsă principală, a muncii neremunerate în folosul comunităţii, a amenzii sau privării de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate, acesta este liberat de executarea pedepsei de către instanţa de judecată.

Reducerea pedepsei în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, poate avea loc doar pentru perioada deținerii persoanei în condiții precare de detenție în calitate de prevenit.

Aici, instanța de recurs ține să remarce că, instanța de fond justificat a aplicat față de condamnat prevederile Codului de procedură penală în redacția în vigoare de până la modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional), publicată în Monitorul Oficial la 22.08.2023, or, mecanismul de reducere a pedepsei stabilit la art. 385 alin.5 și art. 473^4 Cod de procedură penală (în redacția actuală) este defavorabil în raport cu cel prevăzut de legea la momentul adresării petiționarului în instanța de judecată.

Colegiul conchide că, condițiile de detenție în care a fost deținut condamnatul Botnari Iurie Tudor în Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău în perioada 18 iunie 2016 – 22 august 2016, în calitate de prevenit și anume 65 zile, condamnat prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 28 decembrie 2017, și respectiv în perioada 06 ianuarie 2023 – 26 ianuarie 2023, în calitate de condamnat, 20 de zile, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Așadar, Colegiul Penal consideră corectă soluția instanței de fond și la capitolul perioadei închisorii ce s-a redus drept recompensă pentru încălcarea dreptului de detenție în condiții umane și favorabile a condamnatului Botnari Iurie Tudor în Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău, în calitate de prevenit, și respectiv condamnat, perioada de detenție de 65 de zile, în calitate de prevenit – reducerea constituind 65 zile, reducându-se două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, și pentru perioada de 20 zile, în calitate de condamnat, reducerea constituind 4 zile, calculându-se 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, iar în total fiind redus termenul închisorii cu 69 de zile.

Colegiul, lecturând textul recursului declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr. 4 Cricova, Carpovici Andrei, constată că, recurentul nu a invocat nici-unul din temeiurile specificate la art. 444 alin. (1) Cod de procedură penală, or, simplul dezacord al unei părți la proces cu soluția instanței de judecată nu poate servi drept temei pentru casarea unei hotărî legale și întemeiate.

Mai mult ca atât, în cadrul cercetării judecătorești, s-a stabilit cert că, pe parcursul executării pedepsei de către condamnatul Botnari Iurie Tudor în Penitenciarul nr. 13 mun.Chișinău, acesta nu a fost asigurat cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, așa cum se prevede în hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, punctul 464, care stipulează că, fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii.

În cauza Kalashnikov c. Rusiei, precum şi în cauza Ostrovar c. Moldovei, Curtea a constatat că, supraaglomerarea deja ridică în sine o chestiune în temeiul articolului 3 al Convenţiei, în special când ea durează perioade lungi de timp, aşa cum se reține în cazul autorului plângerii, care a fost deţinut o perioadă în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău.

E de reținut și faptul că, în cazurile anterioare, în care reclamanții au avut la dispoziție mai puțin de 3 m.p. de spațiu vital, Curtea a constatat că supraaglomerarea era suficient de gravă încât să justifice, în sine, constatarea încălcării art. 3 din Convenție (Sulejmanovic c. Italiei, 16 iulie 2009, §51; Lind c. Rusiei, 6 decembrie 2007, §59).

Astfel, instanța de recurs consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat Botnari Iurie Tudor pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În conjunctura cadrului legal, Colegiul penal menționează că la examinarea plângerii condamnatul Botnari Iurie Tudor privind constatarea detenției în condiții contrare prevederilor art.3 ale Convenției pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale, instanța de fond nu a comis careva erori, iar încheierea contestată este una justificată și motivată.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Pentru motivele expuse, în conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr. 4 Cricova, Carpovici Andrei, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 aprilie 2024, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că încheierea instanței de fond este legală și întemeiată, careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost constatate.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4), art.448, art.449 alin. (1) pct. 1), lit.a) și art.472 Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

A respinge ca nefondat recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr. 4 Cricova, Carpovici Andrei, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 aprilie 2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Botnari Iurie Tudor împotriva administrației Penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, cu menținerea încheierii contestate fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei: ***Juganari Marcel***

Judecătorii: ***Pîslariuc Vitalie***

Mămăligă Natalia